

L-Eżami ta' Nofs is-Sena Tas-Sitt Sena Primarja

IL-MALTI: IS-SMIGH

Ħin: 30 minuta

IL-KARTA TAL-GĦALLIEMA

Merħba tfal!

Matul is-sezzjoni tas-smiġħ ser tisma' żewġ siltiet.

Jekk trid, tista' tibda taħdem l-eżercizzji fl-iskript li għandek quddiemek waqt li qed tisma' l-qari tas-siltiet.

Kull silta, flimkien mal-eżercizzji se naqrahomlok darbtejn. Issa nitolbok tiftaħ l-iskript li għandek quddiemek u ssib paġna 2.

[pawża ta' 10 sekondi]

Għandek ftit ħin biex tara u taqra taħriġ A u taħriġ B tal-ewwel silta.

[pawża ta' 25 sekonda]

Issa se naqralek l-ewwel silta. Waqt il-qari tista' tibda taħdem l-eżercizzji.

[pawża ta' 3 sekondi]

[L-Ewwel Silta]

IL-ĠRADEN TAL-LARING

Is-siġar tal-laring u varjetajiet oħra taċ-ċitru kienu fost l-aktar siġar meqjusa importanti fil-gzejjer Maltin. Frotta bnina, sustanzjuża u itjeb minn ta' Malta diffiċli biex issib. Il-frott tal-laring issibu bejn Diċembru u April.

Is-siġar tal-laring huma siġar delikati u jirrikjedu ħafna lqugħ mir-riħ, kif ukoll ammont ta' ilma fis -Sajf. Għaldaqstant kull ġardin ikun mgħammar b'ġiebjja jew ġibjun imdaqqas biex jinħażen l-ilma tax-xita. Il-ġebel li jinqata' mill-istess ġibjun kien jintuża biex jinbnew il-ħitan għoljin biex iservu ta' lqugħ għar-riħ. Fuq kull ġibjun kien jinbena l-plier, fejn tiddendel it-tarjola biex jittella' l-ilma.

Fil-ġraden kont issib l-aktar siġar tal-laring, iżda kultant issib ukoll siġar oħrajn tal-frott u xi drabi kont issib ukoll tal-frott eżotiku jew ornamentali.

Ħafna mill-ġraden issibhom fuq wara tad-dar jew mal-ġenb. Xi kultant issib ukoll xi ġardin fir-raba'. Il-kultura tal-ġraden baqgħet ukoll sas-Sittinijiet, fejn kważi kull min jibni daru kien jaħseb għal xi ġardina żgħira fejn ikun jista' jrawwem nofs tużżana siġar tal-frott.

Illum il-folja nqalbet. Fis-suq issib kull varjetà ta' frott impurtat kważi s-sena kollha, u ħafna mill-ġraden spiċċaw inbnew fi djar u appartamenti. Il-ftit ġonna li baqa', uħud minnhom igawdu minn protezzjoni speċjali ddisinjata għall-ġonna, iżda l-kumpliment qegħdin taħt il-kundanna tal-iżvilupp.

(Addattat mill-artiklu ta' Philip Camilleri għal Pubblikazzjoni NISĠET ARTNA maħruġa mis-Segretarjat għall-Biedja, Sajd u Drittijiet tal-Animali.)

Issa se naqralek taħriġ A.

Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.
L-ewwel waħda hija eżempju.

Numru wieħed:

Il-laringa hija frotta bnina u _____. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

Il-laringa hija frotta bnina u **sustanzjuża**.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tnejn:

Il-ġiebjja fil-ġardina hija bżonnjuża biex _____. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tlieta:

Fil-ġraden issib siġar tal-laring, xi siġar tal-frott eżotiku jew anke xi siġar _____ . Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru erbgħa:

Il-bičča l-kbira, il-ġraden issibhom fuq wara tad-_____ jew mal-ġenb. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru ħamsa:

Illum, fis-suq issib kull _____ ta' frott impurtat kwazi s-sena kollha. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru sitta:

Il-maġġoranza tal-ġraden spiċċaw inbnew fi djar jew _____ . Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Issa li qrajtlek taħriġ A, nistgħu ngħaddu għal taħriġ B fuq paġna 3.

Qabbel kolonna A ma' Kolonna B billi ssib it-twegiba t-tajba u tikteb in-numru fil-kaxxa. L-ewwel waħda hija eżempju.

F'kolonna A, f'numru wieħed, naqraw:

Il-frott tal-laring . . .

F'kolonna B din is-sentenza tkompli.....

issibu bejn Diċembru u April.

Għalhekk ktibt numru wieħed fil-kaxxa ta' ħdejha. Mela s-sentenza sħiħa tiġi:
Il-frott tal-laring issibu bejn Diċembru u April.

Issa se naqralek **Kolonna A** u wara naqra Kolonna B. Waqt li qed naqra tista' tibda tqabbel iż-żewġ partijiet tas-sentenzi.

Kolonna A:

Numru tnejn:	Is-siġar tal-laring għandhom bżonn
Numru tlieta:	Il-ġardin ikollu hitan għoljin mibni
Numru erbgħa:	Il-ġibjun ikollu plier fejn tiddendel
Numru ħamsa:	Il-ġraden issibhom ma' xi dar u
Numru sitta:	Il-kultura tal-ġraden baqgħet

Issa se naqralek **Kolonna B:**

- ... lqugħ mir-riħ u ilma fix-xhur nixfin.
- ... sas-Sittinijiet.
- ... xi kultant fir-raba'.
- ... issibu bejn Diċembru u April.
- ... mill-ġebel li jkun inqata' għall-ġibjun.
- ... it-tarjola biex jittella' l-ilma.

[pawża ta' 10 sekondi għal min għadu jikteb]

Se nerġa' naqralek is-silta kollha għat-tieni u l-aħħar darba. Waqt li qed tisma' tista' tkompli taħdem u tispicċa l-eżerċizzju.

IL-ĠRADEN TAL-LARING

Is-siġar tal-laring u varjetajiet oħra taċ-ċitru kienu fost l-aktar siġar meqjusa importanti fil-gżejjer Maltin. Frotta bnina, sustanzjuża u itjeb minn ta' Malta diffiċli biex issib. Il-frott tal-laring issibu bejn Diċembru u April.

Is-siġar tal-laring huma siġar delikati u jirrikjedu ħafna lqugħ mir-riħ, kif ukoll ammont ta' ilma fis -Sajf. Għaldaqstant kull ġardin ikun mgħammar b'giebja jew ġibjun imdaqqas biex jinħażen l-ilma tax-xita. Il-ġebel li jinqata' mill-istess ġibjun kien jintuża biex jinbnew il-ħitan għoljin biex iservu ta' lqugħ għar-riħ. Fuq kull ġibjun kien jinbena l-plier, fejn tiddendel it-tarjola biex jittella' l-ilma.

Fil-ġraden kont issib l-aktar siġar tal-laring, iżda kultant issib ukoll siġar oħrajn tal-frott u xi drabi kont issib ukoll tal-frott eżotiku jew ornamentali.

Ħafna mill-ġraden issibhom fuq wara tad-dar jew mal-ġenb. Xi kultant issib ukoll xi ġardin fir-raba'. Il-kultura tal-ġraden baqgħet ukoll sas-Sittinijiet, fejn kważi kull min jibni daru kien jaħseb għal xi ġardina żgħira fejn ikun jista' jrawwem nofs tużżana siġar tal-frott.

Illum il-folja nqalbet. Fis-suq issib kull varjetà ta' frott impurtat kważi s-sena kollha, u ħafna mill-ġraden spiċċaw inbnew fi djar u appartamenti. Il-ftit ġonna li baqa', uħud minnhom igawdu minn protezzjoni speċjali ddisinjata għall-ġonna, iżda l-kumplament qegħdin taħt il-kundanna tal-iżvilupp.

(Addattat mill-artiklu ta' Philip Camilleri għal Pubblikazzjoni NISĠET ARTNA maħruġa mis-Segretarjat għall-Biedja, Sajd u Drittijiet tal-Animali.)

Se nerga' naqralk taħriġ A għat-tieni u l-aħħar darba.

Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.
L-ewwel waħda hija eżempju.

Numru wieħed:

Il-laringa hija frotta bnina u _____. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

Il-laringa hija frotta bnina u sustanzjuża.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tnejn:

Il-ġiebjia fil-ġardina hija bżonnjuża biex _____ l-ilma tax-xita.
Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tlieta:

Fil-ġraden issib siġar tal-laring, xi siġar tal-frott eżotiku jew anke xi siġar
_____. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru erbgħa:

Il-bičča l-kbira, il-ġraden issibhom fuq wara tad-_____ jew
mal-ġenb. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru ħamsa:

Illum, fis-suq issib kull _____ ta' frott impurtat kważi s-sena
kollha. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru sitta:

Il-maġġoranza tal-ġraden spiċċaw inbnew fi djar jew _____.
Imla l-vojt bil-kelma t-tajba, skont dak li smajt fis-silta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Issa li qrajtlek taħriġ A, nistgħu ngħaddu għal taħriġ B fuq paġna 3.

Se naqralek Taħriġ B għat-tieni u l-aħħar darba.

Qabbel kolonna A ma' Kolonna B billi ssib it-twegiba t-tajba u tikteb in-numru fil-kaxxa. L-ewwel waħda hija eżempju.

F'kolonna A, f'numru wieħed, naqraw:

Il-frott tal-laring . . .

F'kolonna B din is-sentenza tkompli.....

issibu bejn Diċembru u April.

Għalhekk ktibt numru wieħed fil-kaxxa ta' hdejha. Mela s-sentenza sħiħa tiġi:

Il-frott tal-laring issibu bejn Diċembru u April.

Issa se naqralek **Kolonna A** u wara naqra Kolonna B. Waqt li qed naqra tista' tibda tqabbel iż-żewġ partijiet tas-sentenzi.

Kolonna A:

Numru tnejn:	Is-siġar tal-laring għandhom bżonn
Numru tlieta:	Il-ġardin ikollu hitan għoljin mibni
Numru erbgħa:	Il-ġibjun ikollu plier fejn tiddendel
Numru ħamsa:	Il-ġraden issibhom ma' xi dar u
Numru sitta:	Il-kultura tal-ġraden baqgħet

Issa se naqralek **Kolonna B**:

... lqugh mir-rih u ilma fix-xhur nixfin.

... sas-Sittinijiet.

... xi kultant fir-raba'.

... issibu bejn Diċembru u April.

... mill-ġebel li jkun inqata' għall-ġibjun.

... it-tarjola biex jittella' l-ilma.

[pawża ta' 10 sekondi għal min għadu jikteb]

Issa għandek minuta biex tiċċekkja Taħriġ A u Taħriġ B.

Dan huwa t-tmiem tal-ewwel silta. Issa ngħaddu għat-tieni silta.

Nitolbok issib paġna 4 u 5.

[pawża ta' 5 sekondi]

Għandek ftit hin biex tara u taqra Taħriġ A u Taħriġ B tat-tieni silta.

[pawża ta' 45 sekonda]

Tajjeb. Mela issa se nibdew it-Tieni Silta. Waqt il-qari tista' tibda taħdem l-eżercizzji.

[pawża ta' 3 sekondi]

L-Imnarja – Festa bi Tradizzjoni

L-akbar avveniment agrikolu tas-sena wasal magħna u qed isiru l-aħħar thejjijiet fil-ġonna tal-Buskett.

Fl-Imnarja, il-viżitaturi jistgħu japprezzaw il-ħidma tal-bdiewa u r-raħħala li jaħdmu qatiegħ is-sena kollha. Ħafna minn dawn il-bdiewa komplew fuq il-passi ta' missirijethom li kienu l-pijunieri tal-wirjiet tal-Imnarja.

F'din il-wirja, jkun hemm esibituri li jtellgħu prodotti mkabbrin f'pajjiżna biss u se jkun hemm ukoll kompetituri li jikkompetu f' diversi klassijiet ta' ħxejjex, frott, ċereali, newl jew qoton li jintużaw fl-industrija tat-tessuti. F'din l-attività jkun hemm diversi speċi ta' bhejjem fosthom nagħaġ u mogħoż, baqar, żwiemel, klieb, tjur u fniek mrobbijin fl-irziezet lokali.

Kulhadd jista' jipparteċipa f'din il-wirja billi jibbukja għand l-uffiċjali nkarigati fl-uffiċċju ġewwa l-Għammieri Triq Ғal Luqa, Luqa.

L-organizzaturi tal-wirja jistiednu l-pubbliku biex jattendu u jieħdu gost fl-atmosfera ferrieħa tal-ġonna tal-Buskett nhar l-Erbgħa 28 ta' Ġunju mill-ħamsa 'l quddiem u l-Ғamis 29 ta' Ġunju mis-sebgħa 'l quddiem. Se jkun hemm gabbani tal-ikel u tax-xorb.

Ir-rebbieħa se jingħataw premjijiet mill-Eċċellenza tagħha l-President ta' Malta assistita mis-Segretarju Parlamentari.

Se jkun hemm parkeġġ għal dawk li ġejjin minn bnadi differenti ta' Malta, fejn se jkun hemm ħafna spazju biex tipparkja fuq in-naħa ta' wara tal-Buskett kif ukoll fuq in-naħa l-oħra li twassal sar-Rabat u lejn Dingli Cliffs.

Addattat minn artiklu li deher fil-Kulhadd tas-17 ta' Ġunju, 2017

[pawża ta' 3 sekondi]

Ħalli nibdew minn **Taħriġ A**.

Immarka t-tweġiba t-tajba billi tagħmel sinjal (X) fil-kaxxa t-tajba.
L-ewwel waħda hija eżempju.

Numru wieħed:

L-Imnarja hija l-akbar avveniment agrikolu tas-sena. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx? Din **VERU**. Għalhekk fil-kaxxa għamilt sinjal taħt **VERU**.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tnejn

F'din l-attività jkun hemm diversi speċi ta' bhejjem fosthom nagħaġ u mogħoż.
Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tlieta

Biex jipparteċipaw fil-kompetizzjoni, il-bdiewa u r-raħħala jridu jmorru jinkitbu l-Buskett. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru erbgħa

Din il-festa ssir biss l-Erbgħa 28 ta' Ġunju. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru ħamsa

Fl-għotja tal-premjijiet, il-banda se ddoqq l-Innu Malti. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru sitta

Il-viżitaturi ma jistgħux imorru bil-karozza tagħhom għax mhux se jkun hemm parkeġġ biżżejjed. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Issa se ngħaddu għal **Taħriġ B**.

F'dan it-taħriġ inti għandek tagħzel kif tkompli l-aħjar is-sentenza skont dak li smajt. Għandek tliet għażliet, imma waħda biss hija t-tajba.

Ejja naraw l-ewwel waħda li hija eżempju.

Għall-festa tal-Imnarja qed isiru l-aħhar thejjijiet

a) fil-belt Valletta.

b) fil-pjazza ta' Ħal-Luqa.

ċ) fil-ġonna tal-Buskett.

Issa, inti smajt li l-għalliema qalet li l-aħhar thejjijiet qed isiru fil-ġonna tal - Buskett. Mela t-tajba hija ċ.

Issa ngħaddu għall-kumpliment tas-sentenzi u tista' taħdimhom.

Numru 2

Fl-Imnarja, l-viżitaturi jistgħu japprezzaw il-ħidma tal-bdiewa u

- a. l-baħħara.
- b. r-raħħala.
- c. n-naġġara.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru 3

Il-bdiewa komplew fuq il-passi ta' missirijiethom li kienu

- a. l-pirati tal-wirjiet tal-Imnarja.
- b. l-parlamentari tal-wirjiet tal-Imnarja.
- c. l-pijunieri tal-wirjiet tal-Imnarja.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru 4

F'din il-wirja, jkun hemm esibituri li jtellgħu prodotti mkabbrin

- a. f'pajjiżi ġirien tagħna.
- b. f'Malta biss.
- c. internazzjonalment.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru 5

Il-kompetituri jistgħu jikkompetu f' diversi klassijiet ta' ħxejjex, frott u

- a. ċereali.
- b. xorb.
- c. kotba.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru 6

Il-premjijiet se jiġu mogħtija

- a. mill-Prim Ministru.
- b. mill-Eċċellenza tagħha l-President ta' Malta.
- c. mill-Kappillan.

[pawża ta' 30 sekondi għal min għadu jikteb]

Issa se nerġa' naqralek it-tieni silta, għat-tieni u l-aħħar darba.
Waqt il-qari tista' tkompli taħdem l-eżercizzji.

[Tinqara t-tieni silta għat-tieni u l-aħħar darba]

L-Imnarja – Festa bi Tradizzjoni

L-akbar avveniment agrikolu tas-sena wasal magħna u qed isiru l-aħħar thejjijiet fil-ġonna tal-Buskett.

Fl-Imnarja, il-viżitaturi jistgħu japprezzaw il-ħidma tal-bdiewa u r-raħħala li jaħdmu qatiegħ is-sena kollha. Ħafna minn dawn il-bdiewa komplew fuq il-passi ta' missirijethom li kienu l-pijunieri tal-wirjiet tal-Imnarja.

F'din il-wirja, jkun hemm esibituri li jtellgħu prodotti mkabbrin f'pajjiżna biss u se jkun hemm ukoll kompetituri li jikkompetu f' diversi klassijiet ta' ħxejjex, frott, ċereali, newl jew qoton li jintużaw fl-industrija tat-tessuti. F'din l-attività jkun hemm diversi speċi ta' bhejjem fosthom nagħaġ u mogħoż, baqar, żwiemel, klieb, tjur u fniek mrobbijin fl-irziezet lokali.

Kulhadd jista' jipparteċipa f'din il-wirja billi jibbukja għand l-uffiċjali nkarigati fl-uffiċċju ġewwa l-Għammieri Triq Ħal Luqa, Luqa.

L-organizzaturi tal-wirja jistiednu l-pubbliku biex jattendu u jieħdu gost fl-atmosfera ferrieħa tal-ġonna tal-Buskett nhar l-Erbgħa 28 ta' Ġunju mill-ħamsa 'l quddiem u l-Ħamis 29 ta' Ġunju mis-sebgħa 'l quddiem. Se jkun hemm gabbani tal-ikel u tax-xorb.

Ir-rebbieħa se jingħataw premjijiet mill-Eċċellenza tagħha l-President ta' Malta assistita mis-Segretarju Parlamentari.

Se jkun hemm parkeġġ għal dawk li ġejjin minn bnadi differenti ta' Malta, fejn se jkun hemm ħafna spazju biex tipparkja fuq in-naħa ta' wara tal-Buskett kif ukoll fuq in-naħa l-oħra li twassal sar-Rabat u lejn Dingli Cliffs.

Addattat minn artiklu li deher fil-Kulhadd tas-17 ta' Ġunju, 2017

Issa ħa nerġa' naqralek Taħriġ A għat-tieni u l-aħħar darba.

Immarka t-twegiba t-tajba billi tagħmel sinjal (X) fil-kaxxa t-tajba.
L-ewwel waħda hija eżempju.

Numru wieħed:

L-Imnarja hija l-akbar avveniment agrikolu tas-sena. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx? Din **VERU**. Għalhekk fil-kaxxa għamilt sinjal taħt **VERU**.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tnejn

F'din l-attività jkun hemm diversi speċi ta' bhejjem fosthom nagħaġ u mogħoż.
Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tlieta

Biex jipparteċipaw fil-kompetizzjoni, il-bdiewa u r-raħħala jridu jmorru jinkitbu l-Buskett. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru erbgħa

Din il-festa ssir biss l-Erbgħa 28 ta' Ġunju. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru ħamsa

Fl-għotja tal-premjijiet, il-banda se ddoqq l-Innu Malti. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru sitta

Il-viżitaturi ma jistgħux imorru bil-karozza tagħhom għax mhux se jkun hemm parkeġġ biżżejjed. Veru, Falz, jew Ma Ssemmietx?

[pawża ta' 3 sekondi]

Issa ħa nerġa' naqralek Taħriġ B għat-tieni u l-aħħar darba.

F'dan it-taħriġ inti għandek tagħżel kif tkompli l-aħjar is-sentenza skont dak li smajt. Għandek tliet għażliet, imma waħda biss hija t-tajba.

Ejja naraw l-ewwel waħda li hija eżempju.

Għall-festa tal-Imnarja qed isiru l-aħħar tnejn

- a) fil-belt Valletta.
- b) fil-pjazza ta' Ħal Luqa.
- ċ) fil-ġonna tal-Buskett.

Issa, inti smajt li l-għalliema qalet li l-aħħar tnejn qed isiru fil-ġonna tal-Buskett. Mela t-tajba hija ċ.

Issa ngħaddu għall-kumpliment tas-sentenzi u tista' taħdimhom.

Numru 2

Fl-Imnarja, l-viżitaturi jistgħu japprezzaw il-ħidma tal-bdiewa u

- a. l-baħħara.
- b. r-raħħala.
- c. n-naġġara.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru 3

Il-bdiewa komplew fuq il-passi ta' missirijiethom li kienu

- a. l-pirati tal-wirjiet tal-Imnarja.
- b. l-parlamentari tal-wirjiet tal-Imnarja.
- c. l-pijunieri tal-wirjiet tal-Imnarja.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru 4

F'din il-wirja, jkun hemm esibituri li jtellgħu prodotti mkabbrin

- a. f'pajjiżi ġirien tagħna.
- b. f'Malta biss.
- c. internazzjonalment.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru 5

Il-kompetituri jistgħu jikkompetu f' diversi klassijiet ta' hxejjex, frott u

- a. ċereali.
- b. xorb.
- c. kotba.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru 6

Il-premjijiet se jiġu mogħtija

- a. mill-Prim Ministru.
- b. mill-Eċċellenza tagħha l-President ta' Malta.
- c. mill-Kappillan.

[pawża ta' 30 sekondi għal min għadu jikteb]

Issa għandek żewġ minuti biex tiċċekkja l-eżerċizzji kollha.

Grazzi. L-eżami tas-smiġħ spiċċa.

Saħħa!